

INFORME ACTUALITZACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL DE VILAFRANCA DEL PENEDÈS

Manlleu, desembre del 2009

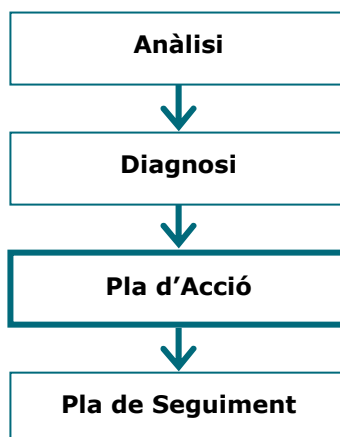
1	INTRODUCCIÓ I ANTECEDENTS	5
2	OBJECTIUS.....	7
3	METODOLOGIA.....	9
3.1	METODOLOGIA PER A L'AVAUACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ	9
3.2	METODOLOGIA PER A LA REVISIÓ DEL PLA D'ACCIÓ	11
3.2.1	ACTUALITZACIÓ DEL PAA	12
3.2.2	PRESENTACIÓ I INCORPORACIÓ DE NOVES ACCIONS PROPOSADES PEL CMA	14
3.2.3	REVISIÓ I VALIDACIÓ PER PART DE L'AJUNTAMENT.....	14
3.2.4	CREACIÓ D'UN SOFTWARE DE GESTIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL INTEGRAL	14
4	INFORME DEL GRAU DE COMPLIMENT DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL FINS L'ANY 2008.....	16
4.1	ESTRUCTURA DEL PLA D'ACCIÓ VIGENT FINS L'ANY 2008	16
4.2	AVALUACIÓ DEL GRAU DE COMPLIMENT PAA VIGENT FINS L'ANY 2008	21
5	PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL DE VILAFRANCA DEL PENEDÈS 2009	24
5.1	ESTRUCTURA DEL NOU PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL 2009	26

1 INTRODUCCIÓ I ANTECEDENTS

Dintre del procés d'**Agenda 21 Local** que Vilafranca del Penedès va engegar l'any 1999, el 29 d'abril del 2000 es va aprovar el corresponent Pla d'Acció Ambiental (PAA).

El PAA es basa en la diagnosi realitzada prèviament en el marc de l'Agenda 21, i té per objectiu la modificació de les dinàmiques d'utilització dels recursos naturals i millorar l'estat ambiental del municipi. Així doncs, és l'element més decisiu de l'auditoria ambiental, ja que se'n desprenen les accions concretes i detallades a desenvolupar en el camí cap a la sostenibilitat.

Figura 1. Etapes de l'auditoria ambiental

El Pla d'Acció Ambiental actualment vigent s'estructura jeràrquicament en 9 línies estratègiques, que es desenvolupen en diferents programes d'actuació que al mateix temps contenen tot un conjunt d'accions i projectes.

Taula 1. Estructura del Pla d'Acció Ambiental de Vilafranca del Penedès

LÍNIES ESTRATÈGIQUES	Grans eixos que conformen el PAA i marquen la direcció a seguir per la política municipal per tal d'arribar a un desenvolupament sostenible de la vila.
PROGRAMES D'ACTUACIÓ	Camps concrets d'actuació o àmbits temàtics dins de cada línia

	estratègica.
ACCIONS I PROJECTES	Projectes, treballs i accions concretes d'àmbit territorial o municipal que es proposen portar a terme.

Així mateix, cadascuna d'aquestes accions es defineixen mitjançant unes fitxes estandarditzades. En cada fitxa es detalla la línia estratègica i el programa d'actuació on s'emmarca l'acció, es fa una descripció detallada de l'acció, i es complementa amb una valoració sobre diversos aspectes relacionats amb l'aplicació de l'acció (terminis d'execució, prioritats, fonts de finançament, sectors involucrats en l'execució i valoració econòmica).

D'ençà de la seva aprovació, el municipi ha anat avançant en el compliment del PAA i periòdicament des del Consell Municipal de Medi Ambient s'ha fet un seguiment de la seva implantació, però no d'una manera procedimentada i estricta. Per aquest motiu, l'Ajuntament de Vilafranca amb la intenció de reforçar el PAA com instrument de planificació estratègica municipal, ha procedir a la seva revisió i actualització.

Així doncs, aquesta primera revisió i actualització del PAA es planteja vuit anys després de la seva aprovació, amb la intenció que aquest treball de seguiment es continuï realitzant periòdicament, per així aconseguir que l'Agenda21 del municipi adquireixi major rellevància i esdevingui l'element vertebrador de tota les polítiques i estratègies de sostenibilitat del municipi.

2 OBJECTIUS

L'Ajuntament ha de liderar la implantació del PAA i comprometre's al seu desenvolupament, tot mostrant els seus resultats al conjunt de la ciutadania. És per aquesta raó que l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès inicia la revisió i actualització del seu PAA, per tal d'aconseguir que aquest esdevingui un document estratègic d'actuació dintre del consistori. Així mateix, es pretén millorar l'estructura i el contingut del document per tal de fer-ho més operatiu i esdevingui l'eix comú de totes les estratègies en matèria de sostenibilitat que desenvolupi el municipi.

Els objectius bàsics d'aquest document són els següents:

- Revisar i actualitzar la informació sobre l'estat actual de desenvolupament del PAA.
- Avaluar el grau de compliment del PAA en funció del grau de desenvolupament de les diferents accions.
- Redefinir el PAA per tal d'adequar-lo a la realitat actual del municipi.
- Modificar l'estructura actual del PAA per obtenir una major operativitat i esdevenir l'eix vertebrador de l'estratègia municipal de sostenibilitat.
- Detectar aquells factors que han facilitat o dificultat l'aplicació de les accions i tenir-los en compte en la revisió del Pla.

El PAA de Vilafranca del Penedès és un document programàtic que defineix les estratègies i actuacions que s'han d'impulsar al municipi per tal d'assolir un desenvolupament més sostenible.

Els objectius bàsics del pla són els següents:

- Donar al territori elements de coneixement per a poder desenvolupar de manera programada polítiques que integrin els aspectes ambientals i territorials seguint els principis d'un desenvolupament sostenible.

- Potenciar i orientar el desenvolupament cap a un horitzó d'un major aprofitament dels recursos amb el mínim impacte sobre el medi. Establir estratègies ambientals integrades per sobre d'un enfocament sectorial.
- Fomentar la participació dels agents locals i col·lectius ciutadans en aquest procés, de manera que el desenvolupament sostenible s'efectuï sota la premissa de la corresponsabilitat. Es presenta, doncs, un pla que no és només un pla de mandat a liderar per part de l'Ajuntament, sinó que és un pla de futur a curt, mig i llarg termini que ha de ser marc d'actuació per a tots i cadascun dels ciutadans del municipi, tant en l'àmbit públic com privat.
- Establir una sèrie d'actuacions amb prioritats definides, per impulsar el desenvolupament sostenible del territori tenint en compte el context supramunicipal i el suport institucional necessari per tal de poder executar el procés amb garanties d'èxit.

3 METODOLOGIA

Atès que l'actual PAA no disposa d'un procediment establert que defineixi de forma clara el sistema de seguiment i revisió, amb l'actual revisió i actualització s'establirà un protocol per al seu seguiment periòdic.

Així doncs, el procés de revisió i actualització que es presenta en la següent metodologia es pot dividir en les següents etapes:

- 1- Avaluació de l'estat actual del PAA.
- 2- Revisió i reformulació del PAA.
- 3- Participació ciutadana mitjançant el Consell de Medi Ambient.

La col·laboració del CMA es fa tant en la etapa d'avaluació del PAA com en la seva posterior etapa de revisió i reformulació mitjançant diverses reunions on se'ls hi presentarà el treball fet i es valorarà la seva opinió al respecte.

En tots els casos, la direcció i coordinació dels treballs els ha dut a terme la Regidoria de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès, però han estat diversos els actors consultats.

Taula 2. Estructura del Pla d'Acció Ambiental de Vilafranca del Penedès

Àrea/Organisme	Persona de contacte
Medi Ambient i Sostenibilitat	Marta Vallès i Vallès
Via pública, Manteniment i Serveis	Pep Cortés i Llaó
Urbanisme i habitatge	Marta Martínez i Marín

3.1 METODOLOGIA PER A L'AVALUACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ

La recollida d'informació necessària per a l'avaluació del grau de compliment del PAA s'ha realitzat a finals del 2008 mitjançant els següents procediments:

- Entrega, per part de l'Ajuntament de Vilafranca, d'una taula amb la valoració del grau de compliment de les accions inicialment previstes.
- Presentació al CMA del grau de compliment de les accions plantejades inicialment.
- Realització d'entrevistes personals amb els tècnics i tècniques responsables de les diferents àrees implicades.
- Petició d'informació via correu electrònic o per telèfon als diferents òrgans responsables.
- Anàlisi de l'estat d'implantació de plans i estratègies municipals existents.
- Elaboració de fitxes d'avaluació de cada acció del PAA vigent, per tal d'orientar la reformulació posterior (Annex I).

Així doncs, prèviament a l'avaluació, s'ha procedit a classificar totes les accions del PAA actual en funció de l'àrea o persona implicada en el seu desenvolupament, i mitjançant entrevistes o altres contactes, s'han revisat una per una les accions assignades a cada àrea per tal de determinar el seu grau de compliment i s'ha creat la fitxa corresponent d'avaluació. En aquestes, per a classificar les accions en funció del seu estat d'execució l'Ajuntament ha utilitzat les següents categories:

- **Accions executades:** Aquelles accions que ja han estat executades al 100%.
- **Accions en curs:** Accions pressupostades o incorporades en el programa d'actuació anual.
- **Accions periòdiques:** Accions que no tenen un inici i un final determinat, sinó que s'apliquen de forma cíclica o cada període de temps determinat.
- **Accions previstes a curt termini:** Accions que no s'han iniciat però que es preveu iniciar a curt termini.
- **Accions previstes a mig-llarg termini:** Accions que no es preveu iniciar abans dels 3 anys següents.
- **Accions desestimades:** Accions que s'han descartat, ja sigui per la impossibilitat de portar-les a terme, sigui perquè durant el procés de seguiment del Pla s'han desaconsellat.

- **Acció sense dades:** Aquelles accions que, sense haver estat desestimades, encara no s'han desenvolupat i es desconeix la seva aplicació a curt o llarg termini.

Així mateix, fruit de les entrevistes amb els tècnics municipals, s'ha introduït un camp d'observacions en les fitxes d'avaluació de cada acció (Annex I) en el qual s'hi especifiquen aquells aspectes que es consideren rellevants per a aquesta avaluació (forma concreta en que s'ha materialitzat l'acció, condicionants específics en la seva valoració,...) o que cal tenir en compte en la revisió posterior del Pla (dificultats en l'execució, canvis normatius i imperatius legals,...).

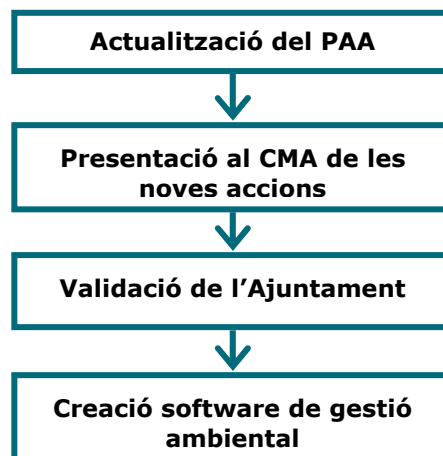
3.2 METODOLOGIA PER A LA REVISIÓ DEL PLA D'ACCIÓ

Després de més de 10 anys de desenvolupament d'Agendes 21, en els últims temps ja són varis els municipis que han iniciat el procés de revisió de les seves Agendes 21. A partir d'aquestes revisions s'ha obtingut informació sobre quins són els factors que influeixen en el grau de compliment dels PAAs, aspecte que també s'ha tingut en consideració per a la revisió del present PAA.

L'estructura que s'ha creat per a la realització d'aquesta revisió del PAA es basa en la metodologia mostrada en la següent figura.

Figura 2. Etapes de la revisió del PAA

3.2.1 ACTUALITZACIÓ DEL PAA

A partir de l'avaluació del compliment del PAA vigent, i sobretot a partir de les entrevistes amb els tècnics i tècniques i les observacions apuntades en les fitxes d'avaluació de les accions, s'ha procedit a redefinir el Pla amb els següents criteris:

- Crear una nova estructura de Pla d'Acció Ambiental més àgil que l'actual, estructurada en àmbits estratègics i que permeti encabir totes les accions que es derivin d'estratègies específiques de gestió actuals i futures (Pla de mitigació i adaptació local contra el canvi climàtic, Pla de mobilitat urbana, ...) de manera que l'Agenda 21 sigui l'eina dinamitzadora i coordinadora de tota l'estratègia ambiental municipal.
- Involucrar la participació, tant de l'ajuntament com de la ciutadania, a través de la creació de òrgans participatius.
- Reformular determinades accions d'acord amb els criteris d'avaluació del pla vigent i actualització dels objectius.
- Incorporar com a noves accions aquelles que es consideri convenient en funció de les entrevistes amb els tècnics municipals, de l'anàlisi de la situació actual del municipi, de l'opinió i valoració del CMA i de les noves tendències detectades en la gestió local de la sostenibilitat.

Així doncs, en la redefinició del Pla d'Acció, s'han seguit com a criteris generals:

- a- Evitar que la revisió del nou Pla suposi una ruptura en contingut amb el PAA anterior, tot mantenint les accions que es consideraven adequades i que es desenvolupen o s'han de desenvolupar de forma periòdica.
- b- Crear una nova estructura que faci més fàcil la comprensió de les accions i els seus àmbits d'actuació, sense la necessitat de pertànyer a una sola línia estratègica de treball.

- c- No incloure en el nou Pla d'acció aquelles accions que s'han descartat, ja sigui perquè s'han considerat inviables o obsoletes en el Pla vigent o que s'han executat totalment i no permeten anar més enllà en el seu desplegament.
- d- Reformular determinades accions d'acord amb els criteris d'avaluació del pla vigent i actualització dels objectius.
- e- Incorporar com a noves accions aquelles que es consideri convenient en funció de les entrevistes amb els tècnics municipals, l'anàlisi de la situació actual del municipi i les noves tendències detectades en la gestió local de la sostenibilitat.

D'aquesta manera, a les Fitxes d'avaluació de cada acció (Annex I) s'ha incorporat un nou camp de **vigència futura**, de manera que les accions s'han pogut classificar en:

- Accions mantingudes
- Accions descartades
- Accions reformulades
- Noves accions

A partir de les Fitxes d'avaluació de cada acció (Annex I), s'ha definit la nova estructura d'accions que compondran la proposta de PAA i s'han reformulat les noves accions en forma de fitxes (Annex II), que de forma paral·lela permeten classificar-les segons si formen part d'una o varies estratègies específiques de la gestió municipal, de manera que es creïn interrelacions.

En aquest cas, destacar que en les fitxes de la nova proposta de PAA, en el camp corresponent al responsable de l'execució de l'acció, s'ha decidit assignar, sempre que ha estat possible, un únic responsable (Àrea, empresa pública o organisme municipal) –excepte en aquelles que es considera que afecten al conjunt de l'estructura municipal o que inevitablement s'hi ha de veure implicada més d'una àrea responsable. L'objectiu d'això és que, encara que en el desenvolupament d'una acció pugui ser necessària la participació de més d'una àrea, només una d'elles assumeixi la responsabilitat d'organitzar i coordinar totes les tasques necessàries per a portar a

terme l'acció. D'aquesta manera es pretén aconseguir una major implicació de totes les àrees envers el Pla d'Acció, a diferència del que ha succeït fins ara.

3.2.2 PRESENTACIÓ I INCORPORACIÓ DE NOVES ACCIONS PROPOSADES PEL CMA

Un cop realitzada la sessió de presentació del grau de compliment del PAA de l'Agenda 21 a la Comissió de Medi Ambient, s'ha demanat que aportessin les seves valoracions i opinions al respecte, per tenir-les en compte en el moment de realitzar la nova proposta de PAA.

A la vegada, un cop finalitzat el document provisional del PAA, aquest s'ha presentat davant del CMA i s'ha sotmès a una revisió per part d'aquest, amb l'objectiu d'aconseguir el màxim consens entre totes les entitats de la societat civil representades.

3.2.3 REVISIÓ I VALIDACIÓ PER PART DE L'AJUNTAMENT

Un cop redefinit el PAA, mitjançant la recerca d'informació abans detallada i elaborat el nou PAA, s'ha entregat un document provisional al personal responsable de l'Ajuntament perquè aquest valori i revisi les noves accions implementades, aconseguint el document del PAA definitiu.

3.2.4 CREACIÓ D'UN SOFTWARE DE GESTIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL INTEGRAL

Finalment, **lavola** per fer efectiva aquesta nova estructura del Pla d'acció ambiental, que permetrà dinamitzar i potenciar la figura de l'Agenda 21 com a eina de coordinació de l'estratègia ambiental municipal, ha introduït les diferents accions en un software (base de dades) que facilitarà la consulta i seguiment de Pla d'acció ambiental de Vilafranca del Penedès durant la seva execució, al igual que les estratègies específiques de gestió ambiental que l'Ajuntament disposi en l'actualitat o en un futur.

A més, **lavola** amb aquest software de gestió ambiental municipal integral vol facilitar a l'Ajuntament la prioritització de les actuacions ambientals a desenvolupar, atès que permet observar quines de les accions del Pla d'acció ambiental, formen part al mateix temps de més d'una estratègia específica de gestió, i que per tant, són susceptibles de ser desenvolupades per la seva importància.

Finalment, aquesta eina informàtica permet a l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès fer consultes de les accions per àmbits, termini d'execució, grau de prioritat,...

4 INFORME DEL GRAU DE COMPLIMENT DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL FINS L'ANY 2008

Per tal de tenir un punt de partida en el procés d'actualització del PPA, prèviament es presenta un informe del grau de compliment del PAA vigent fins l'any 2008, que facilitarà la tasca de reformulació de les accions.

Aquest informe, s'estructura en dos apartats diferenciats. Per una banda, presenta un primer apartat on es descriu l'estructura del PAA vigent fins el moment, que en aquest cas es presenta classificada segons línies estratègiques. Per altra banda, un segon apartat descriu els resultats del grau de compliment avaluat per part de l'Ajuntament pels anys 2002, 2006 i 2008 on s'avalua el grau d'execució juntament amb la presentació d'algunes estadístiques i resultats.

4.1 ESTRUCTURA DEL PLA D'ACCIÓ VIGENT FINS L'ANY 2008

El PAA vigent fins l'any 2008, es composava de 9 línies estratègiques i 21 programes d'actuació que s'estructuren de la següent manera:

Línia estratègica I: **PRESERVACIÓ I PROMOCIÓ DE L'ESPAI NATURAL I AGRÍCOLA DE VILAFRANCA**

- P1: Restauració de les zones naturals degradades i creació de corredors biològics.
- P2: Conscienciar a la població sobre la importància de la preservació de l'entorn natural del municipi.
- P3: Promoure la participació dels col·lectius locals en la gestió dels projectes relacionats amb l'entorn natural.
- P4: Definir els criteris a l'hora de dissenyar un nou espai verd de dins el nucli urbà, o modificar els que ja existeixen.
- P5: Incloure els principis de conservació i ús sostenible del medi natural i rural en el planejament urbanístic de la vila.

Línia estratègica II: MINIMITZACIÓ DE L'IMPACTE AMBIENTAL DE LES GRANS INFRASTRUCTURES I MILLORA DE LA CORRECCIÓ O RESTAURACIÓ AMBIENTAL

- P6: Adaptació dels traçats de les infraestructures als corredors biològics i a la xarxa de camins.
- P7: Correcció de l'impacte ambiental de les infraestructures.

Línia estratègica III: MILLORA DEL MEDI URBÀ INTEGRANT EL SEU DESENVOLUPAMENT A L'ENTORN RURAL I NATURAL

- P8: Millora del verd urbà.
- P9: Adaptació dels Sectors de Desenvolupament urbà als corredors biològics, a la xarxa de camins i a criteris d'urbanització sostenible.
- P10: Foment de l'habitatge sostenible.
- P11: Programa de control de les plagues urbanes (coloms, estornells, pardals, gats, etc.).

Línia estratègica IV: CAP A UNA MOBILITAT SOSTENIBLE

- P12: Millora de la mobilitat del territori: ampliació i millora del transport col·lectiu.
- P13: Fomentar el transport alternatiu al vehicle privat.
- P14: Control de la contaminació acústica i atmosfèrica dels vehicles (cotxes, motos, autobusos, camions, etc...).
- P15: Soterrament de la línia actual de RENFE i de la línia futura del TAV.
- P16: Augmentar la seguretat viària de conductors i vianants.
- P17: Estendre a tot l'espai públic el concepte de ciutat dels vianants.

- P18: Promoure l'ús de vehicles menys contaminants i de baix consum.

Línia estratègica V: **ACTIVAR LA VIGILÀNCIA I CONTROL DE LES ACTIVITATS DE LA VILA I INCENTIVAR LA PRODUCCIÓ NETA**

- P19: Incrementar el control sobre les activitats del municipi sobre abocaments d'aigües residuals i residus.
- P20: Promocionar la millora de la gestió ambiental a les empreses i sobretot del sector vinícola.
- P21: Reduir l'impacte de l'activitat industrial sobre el municipi.

Línia estratègica VI: **L'EDUCACIÓ AMBIENTAL COM A EINA PER CREAR MOTIVACIÓ I CANVIS CONDUCTUALS EN LA POBLACIÓ QUE PERMETI AVANÇAR CAP A LA SOSTENIBILITAT**

- P22: Desenvolupar i promoure programes de divulgació i informació mediambiental destinats a la població en general.
- P23: Donar suport i participació a aquelles entitats que ja estan desenvolupant tasques d'educació ambiental a la vila.
- P24: Donar informació de forma constant i actualitzada de tots aquells aspectes ambientals que afecten al municipi i que demanen la participació ciutadana.
- P25: Implicar a la ciutadania en els problemes del municipi i les conseqüències que pot portar la pèrdua progressiva de l'entorn natural de qualitat.
- P26: Promoció de nous hàbits de consum respectuosos amb el medi ambient.
- P27: Promoure l'interès del sistema educatiu en la incorporació transversal de la perspectiva ambientalista als plans d'estudis.
- P28: Inici de la recollida selectiva de matèria orgànica.

Línia estratègica VII: **OPTIMITZAR I REDUIR L'ÚS DELS RECURSOS NATURALS: AIGUA I ENERGIA**

- P29: Foment de l'ús racional de l'aigua.
- P30: Control i regulació dels pous privats i de la utilització de l'aigua de les rieres per reg.
- P31: Millora del sistema d'abastament d'aigua potable.
- P32: Foment de l'ús d'aigua usada o de fonts alternatives a l'aigua de la xarxa d'abastament.
- P33: Separar la recollida d'aigües de pluja pel seu reaprofitament, de la xarxa de clavegueram.
- P34: Intervenir en el control i autoritzacions dels abocaments d'aigües residuals de les diferents activitats del municipi.
- P35: Millora del sanejament d'aigües residuals.
- P36: Foment de l'ús racional de l'Energia.
- P37: Millora de la gestió energètica.
- P38: Adequació de l'enllumenat públic.
- P39: Foment de l'ús de fonts energètiques alternatives.
- P40: Ús d'energies renovables.
- P41: Adequació de les infraestructures i dels equipaments existents a sistemes de menor consum energètic.

Línia estratègica VIII: **UNA GESTIÓ DELS RESIDUS BASADA EN LA MINIMITZACIÓ, VALORITZACIÓ I RECOLLIDA SELECTIVA**

- P42: Millora i ampliació la recollida selectiva.
- P43: Millora de la gestió de la deixalleria municipal.
- P44: Apropar el servei de la deixalleria als vilafranquins.

- P45: Elaboració d'un cens actualitzat i complert de totes les activitats econòmiques i industrials de la vila amb les corresponents fitxes de la declaració de residus que facilita la Junta de Residus.
- P46: Fer front als abocaments incontrolats.
- P47: Inici de la recollida selectiva de matèria orgànica.

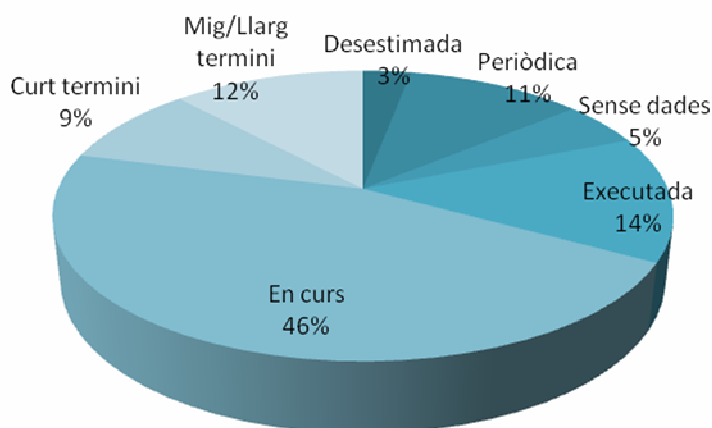
Línia estratègica IX: **GARANTIR LA QUALITAT AMBIENTAL DEL MEDI URBÀ EN RELACIÓ A L'AIRE I EL SOROLL**

- P48: Promoure l'ús de vehicles menys contaminants i de baix consum.
- P49: Fomentar el transport alternatiu al vehicle privat.
- P50: Control de la contaminació acústica i atmosfèrica dels vehicles (cotxes, motos, autobusos, camions, etc...).
- P51: Compliment de les ordenances municipals sobre la protecció del medi ambient enfront diferents fonts de contaminació.

4.2 AVALUACIÓ DEL GRAU DE COMPLIMENT PAA VIGENT FINS L'ANY 2008

A partir de la informacions i valoracions aportades per l'Ajuntament, s'ha dut a terme una avaluació del grau de compliment de les accions fins al moment incloses en el PAA, destacant un grau d'execució elevat de les accions, tenint en compte que les accions executades, periòdiques i en curs representen el 71%.

Figura 3. Nivell d'execució de les accions 2008

En aquest sentit, cal destacar que s'observa una evolució positiva al llarg d'aquests anys d'implementació en el grau de compliment, tal com es desprèn de les següents observacions:

- En el primer horitzó contemplat, el 2002, ja hi havia un 32% d'accions en curs i una altre 12% estaven planificades a curt termini.
- En el 2006, ja s'havien executat un 17% de les accions plantejades entre les finalitzades i les que eren d'aplicació periòdica, arribant fins a un 50% les accions que estaven en curs en aquell moment.
- En el moment d'inici de l'actualització, any 2008, el grau d'execució es del 25% entre accions aplicades i les periòdiques, tenint en compte que també un 46 %

de les accions estan en procés i que un 21% estan planificades a curt, mig o llarg termini.

Taula 3. Tendència del grau de compliments del PAA de Vilafranca del Penedès. Període 2000-2008

	2002		2004		2006		2008	
	Nº accions	%	Nº accions	%	Nº accions	%	Nº accions	%
Sense dades	39	32,2	23	19,0	7	5,8	6	5,0
Executada	3	2,5	6	5,0	9	7,4	17	14,0
En curs	39	32,2	50	41,3	61	50,4	56	46,3
Curt termini	14	11,6	13	10,7	12	9,9	11	9,1
Mig/llarg termini	24	19,8	20	16,5	17	14,0	14	11,6
Desestimada	2	1,7	3	2,5	4	3,3	4	3,3
Periòdica	0	0,0	6	5,0	11	9,1	13	10,7
Total	121	100	121	100	121	100	121	100

D'altra banda, cal destacar que al llarg del període de vigència del Pla s'han desestimat 4 accions (3%) per la impossibilitat de portar-les a terme, segons l'Ajuntament.

Taula 4. Accions desestimades per l'Ajuntament en el PAA vigent

Acció	Observacions
Completar el Parc temàtic de la vinya i la vegetació autòctona del Penedès entorn d l'Àgora.	Aquesta acció més aviat ha quedat modificada per el possible impuls de: a) Creació del vinopolis al Molí d'en Rovira, com un nou parc de negocis i oci per impulsar el sector industrial i el turisme; b) Creació d'un finca demostrativa del treball de la vinya en el marc del projecte de redacció del Pla d'usos de la muntanya de Sant Pau.
Redactar un protocol d'anàlisi ambiental que exerciti de corrector comú de totes les infraestructures d'àmbit territorial.	Aquest protocol queda dins d'altres normatives més amples i també queda relacionat amb la carta del paisatge signada l'any 2002.

Acció	Observacions
Promoure un manual de productes alternatius (menys contaminants) a la construcció.	No té molt de sentit intentar implementar-ho a nivell municipal, tot i que en matèria d'ambientalització de les compres de l'ajuntament es podrien definir alguns criteris.
Estudi en el marc de la revisió del PGOU del trasllat de les empreses del barri del Molí d'en Rovira, sobretot les que provoquen més sorolls o generen més residus, fora del nucli urbà per tal convertir el barri en una zona residencial.	Aquesta acció s'està executant parcialment mitjançant acords puntuals amb certes empreses.

El fet que durant el període de vigència aquestes accions hagin estat desestimades no exclou que de cara a l'actual revisió del Pla aquestes accions puguin ser reformulades per tal de resoldre els inconvenients que han impedit la seva execució.

Així doncs, el PAA de Vilafranca del Penedès sols compta amb un 8% d'accions que no es preveuen desenvolupar, entre les que no s'han executat ni tampoc s'ha començat a contemplar el seu desenvolupament.

Val a dir, que el desenvolupament de les accions incloses en el PAA sovint s'ha realitzat de forma independent a la pròpia planificació de l'Agenda 21, ja que moltes de les accions definides han quedat incloses dins de plans parcials elaborats paral·lelament per l'ajuntament i, per altra banda, sembla existir un cert desconeixement del mateix per part dels tècnics de l'Ajuntament no involucrats directament en el projecte.

Per aquesta mateixa raó, els resultats del grau de compliment presentats s'han de considerar indicatius, ja que en general, la materialització real de les accions no es correspon exactament amb el redactat descriptiu inclòs en el PAA, sinó que es tracta de variants o complimentes parcials però que s'ha considerat que buscaven la consecució dels mateixos objectius.

Finalment, tenint en compte aquests aspectes, s'han elaborat les fitxes d'avaluació de cada acció del PAA vigent (Annex I), on s'incorporen les valoracions a tenir en compte en la redefinició del nou PAA que es descriu en l'apartat següent, per tal que s'ajusti més a les polítiques i estratègies actuals de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès.

5 PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL DE VILAFRANCA DEL PENEDÈS 2009

El nou Pla d'acció ambiental (PAA) de Vilafranca del Penedès que entra en vigència l'any 2009 un cop realitzada l'avaluació i revisió, és el document programàtic del procés d'Agenda 21 Local, que defineix les estratègies i actuacions que s'han d'impulsar en el municipi per tal d'assolir un desenvolupament sostenible.

Aquest s'estructura jeràrquicament en 7 àmbits estratègics, que es concreten en accions i/o projectes, que són:

- Medi natural i urbà
- Mobilitat i Soroll.
- Aigua.
- Energia.
- Residus.
- Organització municipal.
- Comunicació, educació i participació.

Les accions es defineixen mitjançant unes fitxes estandarditzades (Annex II). Cadascuna de les fitxes detalla l'àmbit estratègic i es complementa amb una valoració sobre diversos aspectes relacionats amb l'aplicació de l'acció (terminis d'execució, prioritat, fonts de finançament, sectors involucrats en l'execució i valoració econòmica).

Els aspectes considerats en aquesta valoració són:

- **Àmbit estratègic:** identifica en quin àmbit es classifica l'acció.
- **Objectiu:** Descriu breument l'objectiu que es persegueix amb l'acció que es proposa.
- **Descripció:** detalla acuradament l'acció que es proposa dur a terme.

- **Observacions:** on es valora si hi ha interrelació amb d'altres accions el PAA o relació amb altres programes de l'Ajuntament.
- **Fonts de finançament:** es valoren les possibles subvencions o ajuts per a l'aplicació de la mesura, indicant les institucions i organismes que poden finançar l'acció. S'utilitzen, també, els acrònims citats per a la identificació d'organismes i institucions responsables o implicades.
- **Entitat responsable i altres organismes implicats:** es valora el grau de competència municipal per a portar a terme l'acció i la implicació d'altres entitats o organismes. En algunes accions l'Ajuntament sols pot fer de mediador o impulsor, mentre que en altres és el principal responsable.
- **Estat d'execució (en referència a la data juliol de 2009):** es valora si és una acció que ja s'ha iniciat, o encara no està iniciada. Aquesta casella té associada una d'observacions per tal que l'Ajuntament pugui anar especificant quin és l'estat d'execució en cada moment, a ser possible amb dades concretes.
- **Grau de prioritat:** indica l'ordre en què cal realitzar les accions dins d'un mateix termini de temps. La prioritat es valora en: Alta – Mitjana – Baixa. En funció de la rellevància de l'actuació per avançar cap a la sostenibilitat i de les prioritats expressades per l'Ajuntament i per la ciutadania durant el procés de participació pública.
- **Termini d'implantació:** es valora l'horitzó temporal d'implantació de l'acció, diferenciant si el termini és: Curt (0 a 2 anys) – Mig (3 a 5 anys) – Llarg (6 – 10 anys).
- **Cost:** es valora el grau d'inversió aproximat (cost sense IVA) necessari per a portar a terme l'acció i el cost anual de manteniment de la mateixa. El grau d'inversió s'estima sempre que sigui possible, tant la inversió inicial com els costos de manteniment al llarg del temps mentre s'executa l'acció. Es valora com a "Cost tècnic i organitzatiu" quan la inversió depèn bàsicament de tasques tècniques o gestions que es poden dur a terme des de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès amb la pròpia infraestructura i recursos existents.

5.1 ESTRUCTURA DEL NOU PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL 2009

El Pla d'acció ambiental de Vilafranca del Penedès s'estructura en 7 àmbits estratègics tal i com s'enumeren a continuació:

ÀMBIT ESTRATÈGIC 1. MEDI NATURAL I URBÀ

- 1.1. Crear una comissió de seguiment i participació dels projectes, plans i programes supramunicipals que poden tenir incidència al municipi.
- 1.2. Executar les accions de dinamització i preservació del Parc de la muntanya de Sant Pau i Sant Jaume descrites en el Pla d'usos i dinamització de la plana agrícola i la muntanya.
- 1.3. Manteniment i promoció de la xarxa de camins rurals del municipi.
- 1.4. Recuperar murs, construccions i marges de pedra seca de les feixes agrícoles, fomentant acords de custòdia amb els propietaris.
- 1.5. Crear un Parc d'horta pública com a mecanisme de restauració d'espais agrícoles degradats limítrofs al municipi.
- 1.6. Dissenyar i constituir una vinya sostenible demostrativa fomentant acords de custòdia.
- 1.7. Fer el seguiment que es compleixen les activitats desenvolupades en el futur termenejament del Pla d'Espais Fluvials de la conca del Foix en el municipi de Vilafranca
- 1.8. Restaurar el bosc de ribera de la riera del Llitrà, fomentant acords de custòdia del territori.
- 1.9. Crear un espai verd públic de 40.000 m³ com a resultat del soterrament de les vies ferroviàries que creuen el municipi.
- 1.10. Integrar ambientalment els polígons industrials de Vilafranca del Penedès.
- 1.11. Elaborar un cens complert informatitzat de totes les activitats econòmiques del municipi.
- 1.12. Definir un sistema de bonificacions ambientals per les empreses i ciutadans del municipi que minimitzin el seu impacte ambiental.
- 1.13. Elaborar programes per fer front i controlar les poblacions d'ocells i gats a Vilafranca, que contemplin diferents mesures.
- 1.14. Seguir treballant amb les entitats ambientals del municipi desenvolupant programes d'educació ambiental per la conservació de l'entorn natural de la vila i la comarca.

ÀMBIT ESTRATÈGIC 2. MOBILITAT I SOROLL

- 2.1. Redactar un Pla de camins escolars de Vilafranca del Penedès.
- 2.2. Control i aplicació de les ordenances en matèria d'ocupació de la via pública per obres.
- 2.3. Incorporar la totalitat de les accions de millora de la mobilitat en bicicleta del PMU.
- 2.4. Millorar l'accessibilitat i la comoditat en les parades d'autobús urbanes i interurbanes.
- 2.5. Crear una nova línia mixta urbana i interurbana de connexió amb els polígons industrials propers a l'eix de l'antiga carretera N-340.
- 2.6. Ampliar el recorregut de la línia 3 del servi d'autobús urbà cap a la Ronda de Mar.
- 2.7. Millorar els recorreguts i les velocitats comercials de les línies urbanes existents.
- 2.8. Crear un sistema d'aparcaments de dissuasió (P&R) connectats amb autobus i itineraris

ciclables amb el Centre Vila i les estacions de transport públic.

- 2.9. Completar la ronda urbana i millorar la seguretat en les seves interseccions.
- 2.10. Elaborar un estudi d'aforament de vehicles al municipi per veure l'evolució del trànsit a les principals vies de pas.
- 2.11. Millorar la senyalització a l'illa de vianants del Centre Vila.
- 2.12. Ampliar l'oferta d'aparcament de rotació a l'entorn de les zones comercials i de serveis.
- 2.13. Continuar participant en la jornada del dia sense cotxes.
- 2.14. Actualitzar el mapa de capacitat acústica al futur Decret pel qual s'aprovarà el reglament general de desplegament de la llei 16/2002 de protecció contra la contaminació acústica, i s'adaptin els seus annexos.
- 2.15. Realitzar campanyes de forma periòdica, de control del nivell d'emissió dels vehicles i del soroll provocat pel trànsit.
- 2.16. Incorporar paviments sonoreductors dins els plans de reasfaltats i manteniment del viari segons els nivells sonors detectats.

ÀMBIT ESTRATÈGIC 3. AIGUA

- 3.1. Elaborar un inventari dels pous existents en terrenys municipals i legalitzar-los, per fer-ne ús en serveis municipals (neteja, reg, etc).
- 3.2. Desenvolupar un projecte per a la construcció d'estructures per a la retenció d'aigües de pluja.
- 3.3. Construir un sobreeixidor a la riera de Llitrà per evitar la pèrdua d'aigües pluvials a la zona esportiva.
- 3.4. Incorporar sistemes d'estalvi d'aigua als edificis municipals.
- 3.5. Introduir espècies vegetals en l'enjardinament de places i zones verdes de la vila, que requereixin un mínim consum d'aigua.

ÀMBIT ESTRATÈGIC 4. ENERGIA

- 4.1. Elaborar una Ordenança municipal per introduir criteris bioclimàtics i d'eficiència energètica en els noves construccions i rehabilitacions d'edificis.
- 4.2. Implantar instal·lacions fotovoltaïques en les cobertes municipals dels equipaments municipals.
- 4.3. Millora de l'eficiència energètica als equipaments municipals
- 4.4. Substitució de làmpades de vapor de mercuri per làmpades de vapor de sodi
- 4.5. Substitució de les òptiques dels semàfors per tecnologia LED
- 4.6. Reducció de les emissions associades al parc de vehicles municipal
- 4.7. Prioritzar la compra d'energia verda per part de l'Ajuntament

ÀMBIT ESTRATÈGIC 5. RESIDUS

- 5.1. Elaborar un estudi de viabilitat d'implantació d'un nou sistema de recollida de residus.
- 5.2. Treballar per reduir el consum de bosses de plàstic al municipi.
- 5.3. Fomentar l'ús de la deixalleria amb l'ajuda d'una minideixalleria mòbil que fomenta l'ús

d'aquest servei en una zona del municipi.

- 5.4. Equipar la deixalleria municipal amb un espai específic per al desballestament de mobles i electrodomèstics.
- 5.5. Incloure en la recollida porta a porta del nucli antic, la recollida de la fracció orgànica.

ÀMBIT ESTRATÈGIC 6. ORGANITZACIÓ MUNICIPAL

- 6.1. Implantar la compra i contractació pública verda a l'Ajuntament de Vilafranca.
- 6.2. Definir un protocol d'ambientalització d'esdeveniments públics del municipi.

ÀMBIT ESTRATÈGIC 7. COMUNICACIÓ, EDUCACIÓ I PARTICIPACIÓ

- 7.1. Elaborar un Pla director d'informació i educació ambiental, que inclogui campanyes i activitats educatives.
- 7.2. Crear un punt d'informació ambiental municipal on es pugui consultar qualsevol tema relacionat amb el medi ambient i es pugui demanar assessorament.
- 7.3. Crear un mòdul de formació ambiental pel personal de l'Ajuntament, lligat a bones pràctiques en el lloc de treball.
- 7.4. Fomentar l'adhesió dels centres educatius del municipi a la Xarxa d'Escoles Verdes.